

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

The Management of Early Childhood Education by Parent Involvement
In Soppoeng Witthaya School Mae Tang District Chiang Mai Province

โชติกา เหมืองอุ้น¹ รองศาสตราจารย์ประวีดี พันพาสุข²

Chotikar Muangoun¹ Assoc.Prof Prawat Puenphasook²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และเพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 46 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ จำนวน 16 และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ที่สนใจคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย
2. กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรประกอบด้วยกลยุทธ์ การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย กลยุทธ์จัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรรวมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกลยุทธ์การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อม ควรประกอบด้วยกลยุทธ์การสนับสนุนด้านงบประมาณ กลยุทธ์การระดมทรัพยากรในการการจัดสภาพแวดล้อมและปรับปรุงสนามเด็กเล่น สำหรับด้านการติดต่อสื่อสาร ควรประกอบด้วย กลยุทธ์การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนปิดภาคเรียน อย่างสม่ำเสมอ กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ส่วนทางด้านตัดสินใจ ควรประกอบด้วยกลยุทธ์ ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน กลยุทธ์ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และกลยุทธ์การร่วมประเมินผลการดำเนินงานเพื่อติดตามตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกดีขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, การศึกษาปฐมวัย, การมีส่วนร่วม, กลยุทธ์

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹Master of Education Program in Educational Administration Chiang Mai Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration Chiang Mai Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: โชติกา เหมืองอุ้น, chakparuncmru@gmail.com

รับเมื่อ 10 เมษายน 2563 แก้ไข 10 เมษายน 2563 ตอปรับ 12 เมษายน 2563

ABSTRACT

The purpose of this research to study the conditions of early childhood education administration through participation of parents Soppoeng withthaya School, Mae Taeng District, Chiang Mai Province. And to propose strategies in early childhood education management through participation of parents Soppoeng withthaya School, Mae Taeng. District, Chiang Mai Province. And to propose strategies in early childhood education management through participation of parents Soppoeng withthaya School, Mae Taeng District, Chiang Mai Province. The population used in the research was 46 people. Include School administrators School board, early childhood teachers, academic teachers 16 and 30 parents of students. Tools used in Data collection was a questionnaire, interview forms and group conversation recording form Analyze by using frequency, percentage, mean, standard deviation.

The research results are as follows

1. The condition of early childhood education administration through participation of parents Soppoeng withthaya School, Mae Taeng District, Chiang Mai Province In the teaching and learning activities overall is at a medium level. Environmental arrangement overall is at a medium level. Communication overall is at a high level. Decision-making overall is at a low level.

2. Strategies in Administration of Early Childhood Education with parents Participation Soppoeng withthaya School, Mae Taeng District, Chiang Mai Province which can be summarized as follows 2.1 Teaching and learning activities consists of the following strategies. Strategy 1 Organizing activities to provide knowledge about curriculums and learning and teaching activities. Strategy 2 Organizing activities to disseminate academic works of students at the preschool level. Strategy 3 Organizing activities inviting parents to be a guest speaker in the teaching and learning activities. Strategy 4 Helping to ease the burden of teachers in organizing various activities. 2.2 Environment arrangement consists of the following strategies. Strategy 5 Budget support mobilizing resources to organize the environment and improve the playing field. 2.3 Communication consists of the following strategies. Strategy 6 Invitation to meeting at the preschool level before the beginning of the semester and before the semester break regularly. Strategy 7 Creating a parent network for communication. 2.4 Decision-making consists of the following strategies. Strategy 8 Participate in student assessments according to the actual situation about the student identification file. Strategy 9 Joint planning comment solve problems and suggestions. Strategy 10 Joint evaluation operations to monitor, correct, improve to improve learning.

Keywords: Management, Early Childhood Education, Participation, Strategy.

กุ่มิหลั้ง

ในสภำพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเพื่อเข้าสู่ยุคโลกาวิวัฒน์ รวมถึงการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาซึ่งในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้เน้นย้ำการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม

มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ การจัดการศึกษาที่จะต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 2)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานของ การอบรมเลี้ยงดูและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและความแตกต่างระหว่างบุคคลภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และพัฒนาตัวร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560, หน้า 4) ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและเป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของบุตรหลานของตนเอง และร่วมกันพัฒนาการศึกษาของบุตรหลาน(บุญฉัตร เตือนกลาง, 2552, หน้า 24) โรงเรียนสบเปิงวิทยาเป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยตามขอบข่ายภารกิจงานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ และสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประชุมผู้ปกครองแต่ละครั้ง กลุ่มชาติพันธุ์อาจไม่เข้าใจการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยซึ่งในระดับชั้นอนุบาล 2 และระดับชั้นอนุบาล 3 จะเป็นผู้ปกครองที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ม้ง กระเหรี่ยง มูเซอ และคนพื้นเมือง ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ไม่ชัดเจนและส่งผลให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนน้อย รวมถึงผู้ปกครองยังไม่เข้าใจการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสบเปิงวิทยาอีกด้วย ดังนั้นจึงเห็นความสำคัญของการระดมพลัง PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกัน ของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา (สุพล ธรรมรัตน์, 2553, หน้า 93)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้มีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งการสร้างคุณภาพของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ แก่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนสบเปิงวิทยาต่อไป

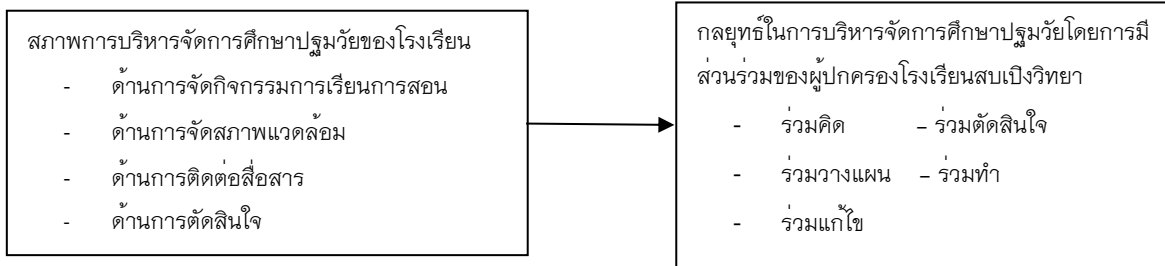
คำถามการวิจัย

1. การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
2. ครูปฐมวัย	จำนวน 2 คน
3. ครูฝ่ายวิชาการ	จำนวน 4 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 9 คน
5. ผู้ปกครองของนักเรียน ระดับชั้นอนุบาล 2 และ 3	จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงประกอบตาราง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปความเรียง

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสเปิงวิทยา แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียงและใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่มผู้ปกครอง (Focus Group)

3. แบบสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ วารสารงานวิจัย และการเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้
 - 2.1 แบบสอบถามโดยใช้กับ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ จำนวน 16 คน แต่สามารถเก็บข้อมูลได้ 15 คน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 1 ในคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อไม่ให้ข้อมูลเกิดการซ้ำซ้อน
 - 2.2 แบบสัมภาษณ์ โดยใช้กับผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหา และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
3. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน เข้าร่วมประชุมในรูปแบบของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้วจัดทำผลสรุปกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้แบบสอบถาม ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย
2. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์และใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้ ผู้ปกครองคนพื้นเมือง ผู้ปกครองกระเหรี่ยง ผู้ปกครองม้ง และผู้ปกครองมุเซอ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาดังนี้ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองบางส่วนไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และเห็นว่าเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบและพัฒนาให้นักเรียนในระดับปฐมวัยตามความเหมาะสม นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย

ที่แก่ชรา บางคนไม่สามารถอ่านหนังสือออกได้รวมถึงการใช้ภาษาถิ่น และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของทางโรงเรียนน้อย รวมถึงส่งผลให้การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีน้อยเช่นกัน ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่าสนามเด็กเล่นไม่มีความปลอดภัยเพราะมีสภาพที่เก่าและทรุดโทรม ส่วนด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะไม่มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาปฐมวัย ส่วนความต้องการของผู้ปกครอง โรงเรียนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะระดับชั้นปฐมวัย และควรมีการประชุมผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง ส่วนด้านการติดต่อสื่อสารอยากให้เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัวเพราะจะได้รับรู้ข่าวสารโดยตรง เช่น ทางโทรศัพท์ Facebook Line และทำวารสารความรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนเทอมละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งควรปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัยมากขึ้น

3. ผลการเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่หลังจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

3.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 1 การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

กลยุทธ์ 2 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย

กลยุทธ์ 3 จัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรรวมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กลยุทธ์ 4 การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัดกิจกรรม

3.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 5 การสนับสนุนด้านงบประมาณ และตำราระดมทรัพยากรในการปรับปรุงสนามเด็กเล่น

3.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 6 การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียน และก่อนปิดภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ

กลยุทธ์ 7 การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร

3.4 ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 8 ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน

กลยุทธ์ 9 ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ

กลยุทธ์ 10 ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ให้ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย รวมถึงความแตกต่างด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม ฐานะความเป็นอยู่ ผู้ปกครองจึงมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็กโดยตรง รวมทั้งโรงเรียนยังขาดแคลนบุคลากรระดับชั้นปฐมวัย จึงไม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ กิจกรรมการเรียนการสอนจะอยู่ในชั้นเรียนมากกว่ากิจกรรมภายนอกห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ภายนอกยังไม่หลากหลาย ผู้ปกครองกลุ่มคนพื้นเมือง กระเหรี่ยง มูเซอ ม้ง บางส่วนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของภาวันสินี คันศร (2559, หน้า 69) ที่วิจัยเรื่อง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนประภัสสรวริทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเยาวลักษณ์ แก้วโกย (2560, หน้า 137) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเตียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นที่เหมาะสมตามวัย เนื่องจากมีสภาพที่เก่าและทรุดโทรมซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิณา แผ่นทอง (2553, หน้า 124) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี ที่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการควบคุมดูแลอาคารให้เกิดความปลอดภัย เกิดความสะอาดสบาย ความเพียงพอและเหมาะสมแก่การศึกษา ส่งเสริมให้จัดสนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัยและผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐนิชา วงศ์คำ (2555, หน้า 74 - 75) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลวัง อำเภอบึง จังหวัดเชียงราย และพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนงคราญ พรทรัพย์ปัญญา (2555, หน้า 103) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอเวียง จังหวัดเชียงราย และพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าทางโรงเรียนได้มีการสื่อสารและแจ้งข้อมูลข่าวสารของทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ แม้จะมีปัญหาบ้างที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ทำให้การสื่อสารอาจจะไม่เข้าใจตรงกัน รวมถึงเด็กนักเรียนบางส่วนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มารดาที่แท้จริง แต่อาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่แก่ชราทำให้การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียนโดยเฉพาะในระดับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของรัตติชา ฤชานันต์พิทวัส (2554, หน้า 80 - 81) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านกิจกรรมการสื่อสารสนเทศ การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุตรหลานจากสมุดสารสัมพันธ์ประจำตัวเด็กจากการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ แผ่นพับของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจากการจัดกิจกรรมต่าง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559, หน้า 95) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก้งเมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมทุกครั้งของผู้ปกครอง และการร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กทุกครั้งเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอัครินทร์ ทองคำแท้ (2560, หน้า 100) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองได้รับเอกสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียนเป็นประจำเช่นกัน

1.4 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่า ผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือและการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การสื่อสาร ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของพะเนากร มีภูคำ (2554, หน้า 74) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนราษฎร์ดำรงวิทย ที่พบว่าอยู่ในระดับน้อย จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อโรงเรียนเป็นไปอย่างผิวเผินส่วนใหญ่มักจะเป็นแบบบริจาคเงินตามความจำเป็น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของนพพรธน เทียมรอด (2558, หน้า 80) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

2. กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยความร่วมมือของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยกลยุทธ์ การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรรวมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกลยุทธ์การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของอนุวัฒน์ จงเดิน (2560, หน้า 106 – 107) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียนเอกชน ชุมชน ผู้ปกครอง และปราชญ์ชาวบ้าน การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย สร้างความเชื่อมั่นด้านวิชาการให้กับผู้ปกครอง

2.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยกลยุทธ์ การสนับสนุนด้านงบประมาณและ กลยุทธ์การระดมทรัพยากรในการปรับปรุงสนามเด็กเล่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของมาริญา ดำรงผล (2558, หน้า 308) ได้สรุปว่า การพัฒนาระบบงานดูแลรักษาอาคารสถานที่ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยกลยุทธ์ การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียน และก่อนเปิดภาคเรียน อย่างสม่ำเสมอ กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของบัณฑิต พัดเย็น (2558, หน้า 260) ได้สรุปว่า กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วยกลยุทธ์ การร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน กลยุทธ์การรวมวางแผน แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ และกลยุทธ์การร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรุณี สาทรพิทักษ์และคณะ (2558, หน้า 106 – 109) ได้สรุปว่า มีการส่งเสริมสนับสนุน ติดตามนิเทศ ตรวจสอบ ประเมินผล การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและนำผลมาพิจารณาไปใช้

กลยุทธ์ทั้ง 10 ประการนี้มีความมั่นใจว่าจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ให้ดีขึ้น และผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของโชติ แยมแสง (2556, หน้า 207 – 213) ที่วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี ได้สรุปว่า จากสภาพการดำเนินงานได้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนากลยุทธ์ตามขั้นตอนได้ 8 กลยุทธ์ คือ 1) ปฏิบัติงานสำคัญในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาการและส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านปฐมวัย 3) ประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ครอบคลุม ทันสมัยกับกลุ่มเป้าหมาย 4) ปรับระเบียบกฎเกณฑ์ที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ 5) สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยในการปฏิบัติงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง และ 8) สร้างวัฒนธรรมที่ดีในการประกันคุณภาพในองค์กร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของกุลธิดา ภูซังและคณะ (2559, หน้า 113 – 115) ที่วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สรุปว่า กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอริสา- สุวานะกาญจน์ และคณะ (2560, หน้า 4 – 6) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรัศมี อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้สรุปว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรัศมี มีการตรวจสอบข้อมูลทุกขั้นตอนตลอดจนสถานศึกษาสามารถปรับปรุงได้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน โดยให้หน่วยงาน ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการของสถานศึกษา ร่วมกันคิดตัดสินใจสนับสนุน ส่งเสริมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษางานของกัญจกร สุขลิ้ม (2561,

หน้า 76 – 77) ที่วิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดตรัง ได้สรุปว่า การวางแผนการ กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดตรัง ต้องจัดทำวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ระยะสั้น ระยะยาวส่งเสริมให้มีกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่บุคลากร การประเมินต้องปฏิบัติตาม ระบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้รับคะแนนสูงสุดมาเป็นต้นแบบในการจัดทำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยในจังหวัดตรังเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรจัดอบรมแก่ครูที่เกี่ยวข้องโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กในช่วงอายุ 4 – 6 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
- 1.2 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย
- 1.3 การให้ความรู้ทั่วไปสามารถจัดเป็นรูปของวารสารการจัดอบรมตามโครงการต่าง ๆ เช่น การจัดป้าย นิเทศซึ่งควรเป็นการให้บริการทางวิชาการที่หลากหลายและน่าสนใจ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมกระตุ้นผู้ประกอบการร่วมกันวางแผน กำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองรับรู้และรับทราบ ถึงโครงการ / กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบต่าง ๆ ให้หลากหลาย ยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนและการสร้างความผูกพันเปิดโอกาสผู้ปกครองได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา
- 2.2 เลือกตัวแทนของผู้ปกครองเข้ามาเป็นคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนการจัดตั้งผู้ปกครองเครือข่าย

เอกสารอ้างอิง

- กิจภัทร สุขลิ้ม. (2561). *การวางแผนกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กุลธิดา ภูซัง, พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา. (2559). *กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โชติ แยมแสง. (2556). *กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณัฐนิชา วงศ์คำ. (2555). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลวัง อำเภอกะเจียง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งเมฆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงคราญ พรทรัพย์ปัญญา. (2555). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอกะเจียง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- นวพรรณ เทียมรอด. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพตำบลแม่คะ อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพอีสเทิร์น.
- บัณฑิต พัดเย็น. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา สู่เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญณภัทร เตือนกลาง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่อำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45ก.
- พะนากร มีภูคำ. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านต้นอานราษฎร์ดำรงวิทยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ภาวันลินี คันตร. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนประภัสสรวิทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มารีญา ดำรงผล. (2558). กลยุทธ์การบริหารภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เยาวลักษณ์ แก้วโกย. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเตียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รัตนธิชา ฤชานันต์วิวัฒน์. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีณา แผ่นทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรพล ธรรมรมดี. (2553). *องค์รวมศิลป์วิจัย: การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา.* โครงการเอกสารวิชาการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่ 8. นครปฐม: เอมี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- อนุวัฒน์ จองเดิน. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อริสา ฐานะกาญจน์ และพระมหาสุพจน์ สุเมโธ. (2560). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรุ่งโรจน์ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขต นครศรีธรรมราช.
- อรุณี สารพิทักษ์, กระพัน ศรีงาม และโกวิท วัชรินทรางกูร. (2558). รูปแบบการบริหารงานการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชน. หลักสูตร ปร.ด. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อัศรินทร์ ทองคำแท้. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.